

Kryteria ocen w klasie VI

Ocenę niedostateczną

otrzymuje uczeń, który nie osiągnął poziomu wymagań koniecznych.

Ocenę dopuszczającą

otrzymuje uczeń, który osiągnął poziom wymagań koniecznych:

- rozumie tekst epicki i po cichym przeczytaniu wyodrębnia elementy świata przedstawionego
- rozpoznaje wers, zwrotkę, rym i refren wiersza
- zna pojęcia i rozpoznaje wiersz rymowany i nierymowany
- w utworze literackim zna i posługuje się terminami: bohater, autor, narrator
- zna pojęcie: *fraszka*
- zna pojęcia; fabuła, wątek, akcja
- omawia akcję utworu, wyodrębnia wątki i wydarzenia
- zna pojęcia; odmiany powieści, powieść obyczajowa, współczesna, młodzieżowa itp
- podaje przykłady utworów fantastyczno-naukowych
- rozumie pojęcia; kino, film, serial telewizyjny
- potrafi wskazać przykłady telewizyjnych przekazów audiowizualnych (programu informacyjnego, rozrywkowego , programów dla dzieci i młodzieży itd.)
- tworzy wypowiedzi pisemne (niekiedy przy niewielkiej pomocy nauczyciela): opowiadania (także z dialogiem) twórcze i odtwórcze, pamiętnik i dziennik, list oficjalny, sprawozdanie, opis postaci, opis przedmiotu, opis krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, notatka(doskonalenie techniki redagowania poznanych form wypowiedzi)
- korzysta z internetu, wyszukując informacje na dany temat
- objaśnia znaczenie terminów i pojęć, korzystając ze słownika
- rozumie pojęcie: *prawo autorskie*
- podaje przykłady adaptacji lektur szkolnych
- zna pojęcia: *kompozytor, kompozycja, koncert, gatunek muzyczny*
- poprawnie czyta i wygłasza z pamięci tekst poetycki
- wyodrębnia elementy świata przedstawionego w utworze literackim, teatralnym, filmowym
- gromadzi słownictwo do opisu i oceny filmu

- opowiada treść filmu
- rozumie pojęcie autoprezentacja
- dopowiada dalszy ciąg wydarzeń
- opowiada o wydarzeniach z punktu widzenia bohatera
- rozbudowuje ogłoszenie, dodając informacje szczegółowe
- redaguje plan ramowy, szczegółowy
- w formie wypowiedzi ustnej lub pisemnej przedstawi fragment lektury lub wybranego utworu
- jego wypowiedzi ustne są względnie poprawne pod względem językowym i rzeczowym
- zna kompozycję i układ listu, zaproszenia, zawiadomienia, ogłoszenia
- potrafi korzystać z instrukcji
- zna zasady stopniowania przymiotników i przysłówków
- wyróżnia w tekście czasowniki osobowe i nieosobowe
- umie określić formy gramatyczne czasowników osobowych /osoba, liczba, rodzaj, czas/
- odróżnia zdania pojedyncze od złożonych i próbuje określić ich rodzaj
- rozpoznaje zdania złożone współrzędnie i podrzędnie
- wyjaśnia znaczenie frazeologizmów, korzystając ze słownika frazeologicznego
- przy pomocy nauczyciela rozpoznaje części mowy i określa ich funkcję w zdaniu na prostych przykładach
- zna i stosuje podstawowe zasady ortograficzne

Ocenę dostateczną

otrzymuje uczeń, który osiągnął poziom wymagań koniecznych i podstawowych:

- zna pojęcia: *wiersz wolny, wiersz stroficzny, wiersz ciągły, rozpoznaje rytm wiersza*
- wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (programu informacyjnego, rozrywkowego, kulinarnego itd.) oraz nazywa ich tworzywo (np. ruchome obrazy, warstwa dźwiękowa)
- analizuje budowę wiersza
- zna i rozpoznaje środki stylistyczne: epitety, przenośnia, powtórzenie, porównanie, onomatopeja, rym, ożywienie
- odróżnia fraszkę od bajki
- rozumie pojęcia: *bohater pierwszoplanowy, bohater drugoplanowy, bohater epizodyczny*
- konkretyzuje bohaterów pierwszoplanowych, drugoplanowych i epizodycznych
- rozumie pojęcia: *narrator pierwszoosobowy, narrator trzecioosobowy*

- odróżnia powieść od opowiadania
- klasyfikuje utwór do określonego gatunku
- dość dobrze wypowiada się, wykorzystując słownictwo z określonych kręgów tematycznych (np. dom, rodzina, szkoła i nauka, środowisko przyrodniczo-społeczne)
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, mimika, postawa ciała)
- podaje nazwiska znanych polskich reżyserów i tytuły ich filmów
- wymienia cechy literatury fantastyczno-naukowej
- interpretuje głosowo tekst poetycki i prozatorski
- odróżnia powieść od opowiadania
- charakteryzuje bohatera, oceniając jego zachowanie i postawę
- zna pojęcia; liczebnik główny, porządkowy, zbiorowy, ułamkowy; zaimek wskazujący, rzeczowny, liczebnny, przymiotny
- rozpoznaje części mowy i zdania (podmiot, orzeczenie, przydawkę, dopełnienie, okolicznik)
- rozpoznaje zdanie nadrzędne i podrzędne oraz przedstawia na wykresie budowę zdania złożonego podrzędnie
- sporządza wykres zdania złożonego współrzędnie i podrzędnie
- zna pojęcia; synonim, antonim, neologizm, archaizm

- **Ocenę dobra**

otrzymuje uczeń, który osiągnął poziom wymagań koniecznych podstawowych i rozszerzających:

- w trakcie czytania przekazuje intencję tekstu, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację
- odczytuje dosłowny i ukryty sens utworu
- określa sytuację liryczną w wierszu
- wyodrębnia elementy dzieła telewizyjnego(scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska)
- wyjaśnia znaczenie przysłów
- wyjaśnia dydaktyczną rolę bajki

- wymienia różnice między baśnią i bajką
- odczytuje puentę we fraszce
- bez trudu tworzy (ustne i pisemne) spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury
- określa motywy postępowania bohatera literackiego
- nazywa uczucia i przeżycia bohatera literackiego
- odróżnia prawdę historyczną od fikcji literackiej
- rozpoznaje elementy historyczne w utworze
- rozróżnia odmiany powieści
- opowiada barwnie i żywo
- wyraża opinię o utworze
- podejmuje próby wypowiedziania się w formach trudniejszych niż określone podstawą programową: opowiadanie twórcze z dialogiem, elementami opisu, list literacki, charakterystyka z pogłębioną oceną postaci, sprawozdanie ze spektaklu teatralnego, filmu
- dobra znajomość tekstu pozwala mu na odtwórcze opowiadanie losów bohaterów, omówienie elementów świata przedstawionego
- stosuje poprawne formy liczebników
- grupuje nazwy bliskoznaczne cech i wartości

Ocenę bardzo dobrą

otrzymuje uczeń, który osiągnął poziom wymagań koniecznych, podstawowych, rozszerzających i dopełniających:

- wypowiada się stosownie, w zależności od sytuacji
- odczytuje przesłanie wiersza
- formułuje wniosek z analizy i interpretacji wiersza
- wymienia podobieństwa i różnice między dwoma tekstami
- wyjaśnia symboliczne znaczenie obrazów poetyckich
- wyjaśnia przenośny sens puenty
- wyjaśnia znaczenie środków stylistycznych; epitet, przenośnia, powtórzenie, porównanie, wyliczenie
- biegle posługuje się słownikami i encyklopedią

- samodzielnie sporządza notatki z lekcji, selekcjonuje materiał rzeczowy
- bezbłędnie tworzy wypowiedzi pisemne: opowiadanie z dialogiem(twórcze i odtwórcze), pamiętnik i dziennik(pisane z perspektywy bohatera literackiego lub własnej), list oficjalny, sprawozdanie, opis postaci, opis przedmiotu, opis krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, notatka
- ocenia czyn bohatera literackiego, podkreślając własne stanowisko
- nazywa cechy i przeżycia bohatera literackiego, popierając je fragmentami tekstu
- opowiadania twórcze wzbogaca dialogami, elementami opisów , charakterystykami
- redaguje list do postaci literackiej
- dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji wiersza , wyodrębnia tropy stylistyczne
- odróżnia obrazowanie realistyczne od fantastycznego
- pisze prace bezbłędnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym
- wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistycznym, językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym
- ocenia opowiadanie kolegów pod względem treści, kompozycji, stylu i języka według podanych kryteriów
- potrafi samodzielnie wnioskować , myśleć logicznie
- rozumie i poprawnie posługuje się terminami w zakresie wiedzy o epice (rodzaje powieści), wierszu
- odmienia zaimki i stosuje je w zdaniu
- nazywa rodzaje stopniowania przymiotników i przysłówków , pisze poprawnie „nie” z przymiotnikami i przysłówkami
- odmienia trudniejsze liczebniki złożone
- stosuje w zdaniu rzeczownik w różnych funkcjach składniowych /podmiotu, dopełnienia , przydawki/
- układa zdanie złożone podrzędnie do podanego schematu
- układa zdania współrzędnie złożone do podanego wykresu
- biegle stosuje w praktyce znane zasady ortograficzne

Ocenę celującą

otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności na poziomie dopełniającym, a ponadto:

- samodzielnie zdobył wiadomości i umiejętności wykraczające poza wymagania treści i osiągnięcia określone przez podstawę programową
- rozumie sieć relacji między elementami wiedzy z języka polskiego, ujmuje relacje międzyprzedmiotowe

- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych
- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia
- bierze udział w konkursach, osiąga sukcesy
- mówi ciekawie, oryginalnie, przemyślawszy wypowiedź
- nawiązuje bezpośredni kontakt z rozmówcą, skupia na sobie jego uwagę
- biegle posługuje się różnymi typami wypowiedzi
- redaguje prace bardzo ciekawe, twórcze, pomysłowe
- stosuje bogate słownictwo
- pisze bezbłędnie
- dba o kulturę słowa.